

รายงานวิจัย

การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมการบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

Research for exploring the knowledge landscape in the development of the Betong model to support the establishment of the Center for Education, Research and Service Innovation for The Security, Prosperity and Sustainability of the Southern Border Economic Triangle Prototype City.

โดย

มนัส สุทธิการ

วรารุณี วรานันตกุล

ณัฐธาระวี พงศ์กระพันธุ์

สันต์ชัย ยุติกา

มูบตี อุเต็น

ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณบำรุงการศึกษาประจำปี 2564

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มนัส สุทธิการ และคณะ การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

มนัส สุทธิการ และคณะ การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

มนัส สุทธิการ และคณะ การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

หัวข้อวิจัย	การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้
ชื่อผู้วิจัย	มนัส สุทธิการ, วราวุฒิ วรานันตกุล, ญฐฐาระวี พงศ์กระพันธ์, สันต์ชัย ยุติกา, และ มุปตี อุเด็น
คณะ	วิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
ปีงบประมาณ	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยที่ถูกนำมาเรียบเรียงแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive research) ซึ่งจากวัตถุประสงค์ของงานวิจัยประกอบด้วย 1) เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง โดยการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) 2) เพื่อเชื่อมต่อองค์ความรู้ทางด้านวิชาการกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน 3) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ สามารถสรุปผลการสังเคราะห์เป็นภาคส่วนต่างๆได้ดังนี้ 1. งานวิจัยนี้มีประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ซึ่งสืบค้นได้จำนวน 11 เรื่อง มีองค์ความรู้หลักอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการท่องเที่ยว (2) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (3) ด้านธุรกิจการค้า (4) ด้านปัญหาเสพติด และ (5) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม 2. องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตงมีความเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดหลักของเมืองต้นแบบอย่างน้อย 1 หลักการ จากทั้งหมด 3 หลักการคือ (1)หลักทฤษฎีพอเพียง (2)หลักการมีส่วนร่วม และ (3)หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน 3. ศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ควรมียุทธศาสตร์ประกอบภายในดังนี้ (1) เป็นศูนย์บริการองค์ความรู้แบบบูรณาการ ได้แก่ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว องค์ความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ (2) เป็นศูนย์รวบรวมประวัติศาสตร์และภูมิหลังของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา และ(3)เป็นศูนย์บริหารจัดการชุมชนแบบครบวงจร ทั้งด้านเงินทุน คน และทรัพยากรแวดล้อม

คำสำคัญ: ภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง, โครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ, ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน, เมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

Research on : Research for exploring the knowledge landscape in the development of the Betong model to support the establishment of the Center for Education, Research and Service Innovation for The Security, Prosperity and Sustainability of the Southern Border Economic Triangle Prototype City.

Researcher : Manus Suttikan, Warawut Waranantakul, Nattharawee Phongkraphan, Sunchai Yutika, and Mubdee Uden.

Faculty : Management Science

University : Yala Rajabhat University

FY : 2021

Abstract

This research is descriptive research which has been compiled the objectives of the research consisted of 1) to collect and systematize the knowledge for development in the Betong Model City by synthesizing research and the results of the development projects in the area in the past 5 years (2016-2020) 2) to connect academic knowledge with the context of developing a Model City for sustainable self-reliance 3) to lead Propose research results to support education center establishment projects Research and Service Innovation for stability, prosperity and sustainability of the Southern Border Economic Triangle Model City. The results of the synthesis can be summarized into various sectors as follows: 1. This research concerns the area of Betong District. There are 11 topics which can be searched. There are 5 main knowledge which are (1) tourism (2) product development (3) trading business (4) drug problem and (5) environment management. 2. The knowledge on the development of the Betong Prototype City is linked to at least one of the three main conceptual frameworks of the Model City, namely: (1) Sufficiency Theory; (2) Principles of participation and (3) principles of community development for sustainable self-reliance. 3. Education Center Research and Service Innovation For stability, prosperity and sustainability, there should be internal components as follows: (1) To be an integrated knowledge center, ie product development knowledge; Knowledge of service industry development and tourism; Knowledge of Agricultural Development and Local Commercial Herbs (2) To be a center for collecting the history and background of the Communist Party of Malaya.

and (3) To be a comprehensive community management center in terms of funding, people, and environmental resources.

Key Words: Knowledge landscape for model city development in Betong District, Educational Center Establishment Project Research and Service Innovation, Security, Prosperity and Sustainability, Southern Border Economic Triangle Model City

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้เรื่อง การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบ
อำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง
และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ ดำเนินการสำเร็จตามกำหนดระยะเวลา
เนื่องจากได้รับ ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.อารี หนูชูสุข ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
ตำบลอัยเยอร์เวง และ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) สำหรับข้อมูลโครงการ เอกสาร
และวารสารต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณาจารย์ทุกท่าน และหน่วยงานต่างๆที่ให้ข้อมูลสนับสนุน เช่น E-library, ศูนย์
ข้อมูลวิจัย Digital "วช.", TCI ศูนย์ดัชนีอ้างอิงวารสารไทย, และGoogle Scholar ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ
งานวิจัยและวารสารงานวิจัยต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการรายงานเรื่องนี้ ซึ่งองค์ความรู้
และประโยชน์ที่ได้รับจากการทำวิจัยเรื่องนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา
วิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาต่อไป และขอขอบคุณกตัญญูทเวทิตาคุณ แค่บิตา มารดา
และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดี
ที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

มนัส สุทธิการ และคณะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
หลักการโครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อำเภอบางบาล.....	5
แนวคิดและหลักการสร้างเมืองต้นแบบในงานวิชาการ.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย.....	9
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ขั้นตอนที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	11
ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	11
ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย.....	11
ขั้นตอนที่ 4 หาคคุณภาพเครื่องมือ.....	12
ขั้นตอนที่ 5 การสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานโครงการ.....	12
ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการสังเคราะห์.....	12

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	13
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาพรวมของภูมิทัศน์องค์ความรู้จากหลักการโครงการพัฒนา และงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง.....	13
ตอนที่ 2 ความเชื่อมโยงขององค์ความรู้จากงานวิจัยต่อบริบทการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน.....	22
ตอนที่ 3 องค์ความรู้การพัฒนาเมืองต้นแบบเบตงเพื่อความยั่งยืน.....	25
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	30
สรุปผลการวิจัย.....	30
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	32
บรรณานุกรม.....	34
ภาคผนวก ก แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย.....	36
ประวัติผู้วิจัย.....	44

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ตารางที่ 4.1: จำนวนโครงการวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563).....	16
4.2	ตารางที่ 4.2 : ความเชื่อมโยงขององค์ความรู้จากงานวิจัยต่อบริบทการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน.....	23
4.3	ตารางที่ 4.3 : ตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ต่อกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์.....	27

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	2
1.2	4
4.1	21

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2559 มีความเห็นชอบหลักการโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563) และแนวทางการดำเนินงาน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ (สำนักข่าวอิศรา, 2559) ซึ่งมีสาระสำคัญของเรื่องคือ สศช. ได้ร่วมกับ ศอ.บต. จัดทำโครงการเมืองต้นแบบฯ โดยที่ประชุม คปต. มีมติเห็นชอบหลักการ กรอบแนวคิด และแนวทางการพัฒนาโครงการฯ ดังกล่าวแล้ว สรุปได้ดังนี้

1. กรอบแนวคิด พัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส และ อ.เบตง จ.ยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ ให้มีการลงทุนจากภาคเอกชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนรวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง

3. เป้าหมาย พัฒนา อ.หนองจิก จ.ปัตตานี เป็น “เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร” พัฒนา อ.สุไหงโก-ลก จ.นราธิวาส เป็น “ศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” พัฒนา อ.เบตง จ.ยะลา เป็น “เมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน”

4. แนวทางการพัฒนา แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

(1) ระยะเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน เช่น ออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน จัดตั้งกองทุนส่งเสริมธุรกิจรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ เป็นต้น

(2) ระยะที่ 2 ปีถัดมาเพื่อสนับสนุนการลงทุนระยะแรก

- อ.หนองจิก ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้า OTOP ปรับปรุงท่าเรือปัตตานีและถนน

- อ.สุไหงโก-ลก จัดตั้ง Free Trade Zone ก่อสร้างสะพานโก-ลกแห่งที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมศูนย์กระจายสินค้า คลังสินค้า โรงงาน ศูนย์นิทรรศการ ฯลฯ

- อ.เบตง พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ

(3) ระยะต่อไปในการเชื่อมโยงระบบขนส่งทั้งหมดไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ภาพที่ 1.1: แผนที่ความเชื่อมโยงเมืองต้นแบบ“สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ที่มา: Southernreports (2019)

อ.เบตง จังหวัดยะลา มีพื้นที่อยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศไทย สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่โอบล้อมด้วยภูเขาสูงส่งผลให้มีอากาศหนาวเย็นตลอดปี ด้วยความโดดเด่นทางภูมิศาสตร์เฉพาะตัวตรงนี้ ทำให้เบตงกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์และน่าสนใจ เบตงมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายที่สวยงามและโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์อาทิ มีตู้ไปรษณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีอุโมงค์รถยนต์รอบภูเขาแห่งแรกของประเทศไทย สนามกีฬาที่สูงที่สุดในประเทศไทย มีโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งแรกที่ใหญ่ที่สุดในเบตง มีพระพุทธรูปทองคำสัมฤทธิ์องค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย รวมทั้งสวนดอกไม้เมืองหนาวแห่งเดียวในภาคใต้ก็อยู่ที่เบตง นอกจากนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้ว ในส่วนของวิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณีและอาหารการกินในเบตงก็มีความโดดเด่น เรียบง่ายและมีความหลากหลายอันเนื่องมาจากการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนหลากหลายเชื้อชาติ ศาสนาซึ่งต่างมีวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตกันอย่างลงตัวส่งผลให้เบตงกลายเป็นเมืองพหุวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากที่สุดของประเทศ และเบตงยังเป็นเมืองท่องเที่ยวทางภาคใต้ตอนล่างที่สร้างรายได้เข้าประเทศมากที่สุดอีกด้วย (Chaiporn Suphahitanukool, 2559, อ้างถึงใน กัญฐิมา แก้วงาม และ วิไลวรรณ วงวิไลเกษม, 2562, หน้า 42)

อนึ่ง นับตั้งแต่มีมติเห็นชอบหลักการโครงการเมืองต้นแบบดังกล่าวข้างต้น ในส่วนของอำเภอเบตง ได้มีหลายภาคส่วนทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในมิติต่างๆที่สำคัญของพื้นที่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามเป้าหมายเมืองต้นแบบ“สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของเมืองสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนใต้ รวมถึงจังหวัดยะลาเอง ได้ดำเนินการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการสร้างความเข้มแข็งและเศรษฐกิจภายในประเทศ (กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนใต้) และงบประมาณจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพิ่มรายได้ระดับครัวเรือนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ดังนี้ 1)โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ดำเนินการก่อสร้างจุดชมวิวยะลาหมอกอ้อยแอร์เวย์ (SKY Walk) งบประมาณ 95,000,000 บาท และปรับปรุงถนนคอนกรีตเสริมเหล็กสายทางขึ้นทะเลหมอกอ้อยแอร์เวย์ หมู่ที่ 4 งบประมาณ 18,000,000 บาท 2)โครงการพัฒนาด้านจังหวัดชายแดนใต้ ดำเนินการ

ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านพรมแดนเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา งบประมาณ 4,380,000 บาท 3)โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมปรับปรุงภูมิทัศน์และที่พักริมทางเบตงสู่ทะเลสาบป่าฮาลาบาลา งบประมาณ 100,000,000 บาท 4)โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักเขต 54 A หมู่ที่ 1 ตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา งบประมาณ 50,000,000 บาท 5)โครงการพัฒนาวัตถุดิบเพื่ออาหารฮาลาลเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” อำเภอเบตง จังหวัดยะลา งบประมาณ 78,978,000 บาท และ 6)โครงการมหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์และอาหารเบตง งบประมาณ 30,000,000 บาท (Southernreports, 2019)

จากงานวิจัยและการดำเนินโครงการพัฒนาในพื้นที่อำเภอเบตงตามกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ทำให้ปรากฏองค์ความรู้จำนวนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญและสามารถต่อยอดเป็นแนวคิดการพัฒนาเมืองเบตงแบบบูรณาการได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมา มีหลายหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ร่วมกันดำเนินงาน องค์ความรู้ที่ได้มาจึงกระจัดกระจาย และมีความหลากหลายมิติ ซึ่งต้องการการบูรณาการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลองค์ความรู้ จึงต้องมีโครงการวิจัยเพื่อสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตงขึ้นมาเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ที่มีอยู่แล้ว และขยายเพิ่มในมิติอื่น ๆ ที่อาจตกหล่นเพื่อความครบถ้วนของข้อมูล และเห็นแผนผังความเชื่อมโยงขององค์ความรู้และแนวพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

1.2 คำถามการวิจัย

- 1) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) มีสภาพและแนวโน้มเป็นอย่างไร
- 2) องค์ความรู้ทางด้านวิชาการจากงานวิจัยสามารถเชื่อมต่อกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตงได้อย่างเป็นรูปธรรมหรือไม่ อย่างไร
- 3) โครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ ควรมีบทบาทในการให้บริการหรือบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง โดยการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563)
- 2) เพื่อเชื่อมต่อองค์ความรู้ทางด้านวิชาการกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
- 3) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

1.4 ขอบเขตการวิจัย

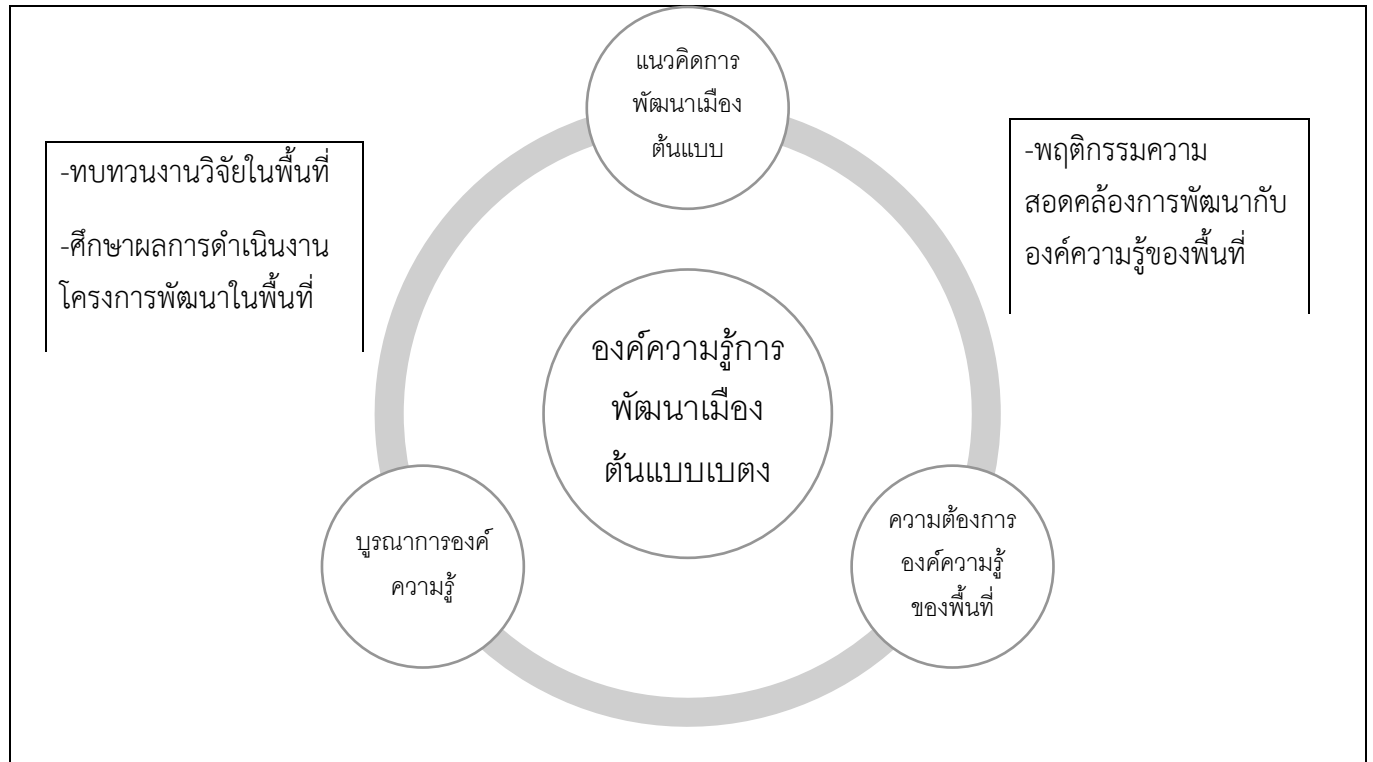
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการสังเคราะห์งานวิจัย และการสังเคราะห์หลักการการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) คือ รายงานการวิจัยเกี่ยวกับอำเภอเบตงในมิติต่าง ๆ ที่ได้รับทุนจากหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการวิจัย อาทิ สกสว .วช .มหาวิทยาลัย เป็นต้น และจากเอกสารหลักการของการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ด้านการเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตงจากการสังเคราะห์งานวิจัย และหลักการการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่

2) แผนผังองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนขอข่ายการให้บริการของศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนผังองค์ความรู้การพัฒนาเบตงยั่งยืน

ภาพที่ 1.2 : กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิดหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอแนวคิดหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการทบทวนวรรณกรรมตามโครงสร้างเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. หลักการโครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อำเภอเบตง
2. แนวคิดและหลักการสร้างเมืองต้นแบบในงานวิชาการ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

2.1 หลักการโครงการเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน อำเภอเบตง

สาระสำคัญของโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมกับ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จัดทำโครงการเมืองต้นแบบฯ โดยที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คปต.) มีมติเห็นชอบหลักการ กรอบแนวคิด และแนวทางการพัฒนาโครงการฯ สรุปได้ดังนี้

1) กรอบแนวคิด พัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ ให้มีการลงทุนจากภาคเอกชนที่สามารถสร้างงานและสร้างรายได้ไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัยได้มากยิ่งขึ้น

2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ และกระตุ้นให้เกิดการลงทุน รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง

3) เป้าหมาย พัฒนา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็น “เมืองต้นแบบอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร” พัฒนา อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส เป็น “ศูนย์กลางการค้าชายแดนระหว่างประเทศ” พัฒนา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เป็น “เมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน”

4) แนวทางการพัฒนา แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

(1) ระยะเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุน เช่น ออกมาตรการด้านสิทธิประโยชน์การลงทุน จัดตั้งกองทุนส่งเสริมธุรกิจรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ เป็นต้น

(2) ระยะที่ 2 ปีถัดมาเพื่อสนับสนุนการลงทุนระยะแรก

- อ.หนองจิก ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นสินค้า OTOP ปรับปรุงท่าเรือปัตตานีและถนน

- อ.สุไหงโก-ลก จัดตั้ง Free Trade Zone ก่อสร้างสะพานโก-ลกแห่งที่ 2 ศึกษาความเหมาะสม ศูนย์กระจายสินค้า คลังสินค้า โรงงาน ศูนย์นิทรรศการ ฯลฯ

- อ.เบตง พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ

(3) ระยะเวลาต่อไปในการเชื่อมโยงระบบขนส่งทั้งหมดไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ทิศทางการพัฒนาอำเภอเบตงพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

อำเภอเบตงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ออกเป็น 3 ประเด็นยุทธศาสตร์รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์สู่การพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบภายใต้วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ : เติบโตเมืองต้นแบบการพัฒนาอย่างมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา จำนวน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ คือ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองเบตงอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

- (1) ส่งเสริมการค้าทางชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) เสริมสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่น
- (3) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (4) เสริมสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโอกาสทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของเมืองเบตง
- (5) ส่งเสริมการพัฒนาระบบความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวเมืองเบตง
- (6) สร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค สินค้าทางการเกษตร
- (7) สร้างเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม ในเขตเมืองเบตง
- (8) สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและกีฬา การบริการ การเกษตร และอุตสาหกรรม
- (9) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการด้านสุขภาพ
- (10) ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยมาเลเซีย
- (11) ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านอาหารท้องถิ่น
- (12) สร้างความเชื่อมั่นและมาตรการจูงใจต่อการลงทุนในเมืองเบตง
- (13) การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเบตง (สินค้าพรีเมียม) ด้วยนวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
 กลยุทธ์

- (1) เร่งรัดการดำเนินงานก่อสร้างสนามบินเมืองเบตง ตามมาตรฐานสากล
- (2) เร่งรัดการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม และเส้นทางการคมนาคมสายใหม่ เพื่อมุ่งสู่เบตง
- (3) เร่งรัดผลักดันการปรับปรุงผังเมืองเบตงเพื่อรองรับการเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

(4) ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคของเมืองเบตง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับภัยธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากลไกระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตง
กลยุทธ์

(1) เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในเรื่องยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเมืองเบตง

(2) เร่งรัดขับเคลื่อนการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและมีธรรมาภิบาล

(3) เร่งรัดปรับปรุงกระบวนการการทำงานอย่างบูรณาการในรูปแบบประชารัฐ

(4) เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารเพื่อการพัฒนาเมืองเบตง

(5) สนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงานที่มีเสถียรภาพ เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

2.2 แนวคิดและหลักการสร้างเมืองต้นแบบในงานวิชาการ

งานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเมืองต้นแบบซึ่งนำมาจากกรอบงานเกี่ยวกับการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะให้เป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ดังนี้

พนิต ภูจินดา และยศพล บุญสม (2559) ได้ศึกษาแนวคิดการพัฒนาเมืองต้นแบบ โดยได้ประยุกต์นำแนวคิดหลักในการสร้างสมดุลให้แก่เมือง (EQO City) 5 แนวคิดและ 1 ทฤษฎี ได้แก่ แนวคิดเมืองปรับตัว (resilient city) แนวคิดเมืองนิเวศ (eco city) แนวคิดเมืองสุขภาวะ (healthy city) แนวคิดเมืองสร้างสรรค์ (creative city) และ แนวคิดเมืองฉลาด (smart growth city) บวกกับ 1 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพอเพียง มาอธิบายและฉายให้เห็นภาพแนวทางการออกแบบเมืองต้นแบบในการพัฒนาพื้นที่ของไทย 5 ประเภท ได้แก่ เมืองที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการท่องเที่ยวแบบนันทนาการและบันเทิง เมืองอุตสาหกรรมพื้นถิ่น เมืองศูนย์ราชการ เมืองการศึกษา และเมืองคมนาคมขนส่งทางน้ำและโลจิสติกส์ โดยสรุปว่าการผสมผสานแนวคิด EQO City ไปกับเมืองประเภทต่างๆ มีเป้าหมายหลักเบื้องต้นของแต่ละเมือง คือ การพัฒนาเพื่อสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม แต่ในขณะเดียวกันเมืองแต่ละเมืองต่างมีความพิเศษ ความเชี่ยวชาญ และมีศักยภาพทางการพัฒนาพื้นที่เฉพาะตัวที่แตกต่างกัน จึงต้องมีการเน้นบางแนวคิดขึ้นมาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนา ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาให้เกิดการสร้างศักยภาพของเมืองได้ประสิทธิภาพสูงสุด

นอกจากนี้ หากพิจารณาในบริบทการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะให้เป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พนิต ภูจินดา และยศพล บุญสม (2559) ได้นำทฤษฎีพอเพียงมาพิจารณาคู่กับแนวคิดการสร้างสมดุลให้แก่เมือง (EQO City) โดยให้ความหมายของทฤษฎีพอเพียงว่า เป็นการที่ประชาชนอยู่อย่างพอกินพอใช้ เหมาะสมกับสถานะและสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอพึ่งความช่วยเหลือจากภายนอก โดยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้ประชาชนสามารถพออยู่พอกินได้ตามอัตภาพ มี

ความพอดี พอประมาณในการผลิตและบริโภค ความมีเหตุผลที่จะคำนึงถึงผลกระทบจากสิ่งที่ทำอยู่เสมอ และการมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งทางสังคมและสิ่งแวดล้อม การปรับตัวนี้จะเกิดขึ้นได้ จำเป็นต้องยึดถือหลักการสองประการ คือหลักแห่งการมีความรู้ในการดำเนินชีวิต และการมีคุณธรรมให้เกิดความสามัคคี ซื่อสัตย์ ในหน้าที่ และช่วยเหลือกันและกัน ดังนั้นการพิจารณาหลักการเพื่อสร้างเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนจึงจะให้ความสำคัญในหลักการของทฤษฎีพอเพียงดังกล่าวด้วยเป็นสำคัญ

ปาริชาติ วลัยเสถียร ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาชุมชนไว้ 3 หลัก (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2532, อ้างถึงใน สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า, 2561, น.9) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ดังนี้

1. หลักการสมดุลของการพัฒนาในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในลักษณะองค์รวม (holistic approach)
2. หลักการพึ่งตนเอง ประชาชนในชุมชนต้องมีอิสระในการคิด ตัดสินใจและปฏิบัติโดยใช้ภูมิปัญญาของตนเองและใช้ทรัพยากรในชุมชนให้ได้มากที่สุด ซึ่งเมื่อชุมชนได้เรียนรู้และปฏิบัติมากขึ้นจะเกิดความเชื่อมั่น และ ความรู้สึกที่จะพึ่งตนเองสูงขึ้นบนพื้นฐานของความเสมอภาค มีอำนาจต่อรอง มีสิทธิ มีเสียง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development)
3. ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของตนเอง การดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนจึงควรสอดคล้องกับวัฒนธรรมที่ดำรงมาของประชาชนในชุมชน

ในกระบวนการหนึ่งของการวิจัยเรื่องการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาต้นแบบเมืองอัจฉริยะของ ประธาน คำจันะ (2562) ได้นำเสนอหลักการของแนวคิดการมีส่วนร่วมให้เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการศึกษา โดยได้สรุปว่าการมีส่วนร่วมคือกระบวนการของการพัฒนา หรือการแก้ปัญหา โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งเห็นได้ว่าหลักการแนวคิดการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการหนึ่งที่ละเอียดไม่ได้ในการสร้างเมืองต้นแบบที่ต้องยึดโยงกับพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ

รังสรรค์ สิงห์เลิศ และ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2561) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาบ้านดอนแดง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยสรุปรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ได้เป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 2) ทักษะศึกษาดูงานหมู่บ้านต้นแบบ 3) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของชุมชน 4) ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการ และเลือกกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติที่เหมาะสม 5) ลงมือปฏิบัติ และ 6) คืบความรู้อุ้ชุมชน โดยขั้นตอนดังกล่าวทั้ง 6 ขั้นตอนนี้สอดคล้องกับผลการศึกษานักวิจัยอีกหลายท่านที่ได้ศึกษาในประเด็นเดียวกันแม้จะอยู่ในบริบทของพื้นที่เป้าหมายที่แตกต่างกัน

จากงานวิชาการที่ทบทวนเกี่ยวกับแนวคิดหลักการสร้างเมืองต้นแบบพบว่า ถูกกล่าวถึงในงานวิชาการไว้อย่างหลากหลายและเพียงพอที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษารั้งนี้ โดยสาระสำคัญของหลักการเมืองต้นแบบนั้นผู้วิจัยจะใช้ หลักทฤษฎีพอเพียง หลักการมีส่วนร่วม และหลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เป็นกรอบหลักในการตรวจสอบภูมิทัศน์ขององค์ความรู้ที่จะได้จากการสังเคราะห์หลักการของโครงการพัฒนาในพื้นที่ และงานวิจัยเกี่ยวกับเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ตามกรอบเวลาที่ได้กำหนดไว้

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยคือกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างข้อสรุปรวมเกี่ยวกับผลการวิจัยในรายงานต่างๆ ที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นวิจัยเดียวกันแต่อาจมีความแตกต่างในวิธีการดำเนินการ หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือสภาพบริบทเงื่อนไขที่ต่างกัน จุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปผลการวิจัย ที่มีอยู่กระจัดกระจาย ให้มีความชัดเจนและได้ข้อยุติยิ่งขึ้น (สุบิน ยุรรัช, 2561) โดยการนำผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไปมาบูรณาการด้วยกระบวนการวิจัยตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ (Research Synthesis as a Scientific Process) เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยทำการรวบรวมงานวิจัยหลาย ๆ เรื่องที่ศึกษาในประเด็นปัญหาเดียวกันมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบและได้คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการ รวมถึงได้ข้อเสนอแนะทั่วไปในหัวข้อที่ศึกษาโดยใช้เหตุผลเชิงอุปมาน (Induction Reasoning) (Cooper, Hedges & Valentine, 2009 ; Glass, McGaw, & Smith, 1981 อ้างถึงใน เอนก ชิตเกษร และ เทียน เลรามัญ, 2563)

ประเภทการสังเคราะห์งานวิจัย (Research Synthesis) จำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

- (1) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Synthesis) เป็นการอ่าน วิเคราะห์รายงานวิจัยในประเด็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเขียนสรุปเข้าด้วยกันเป็นองค์ความรู้ของผู้วิจัย
- (2) การสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Synthesis) เป็นการวิเคราะห์ จำนวน ตัวเลข หรือค่าสถิติในประเด็นหัวข้อที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัย แล้วนำมาจัดกลุ่มและ หมวดยุบรวมทำให้ได้ข้อสรุปใหม่ การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลวิเคราะห์ (Analysis of Analysis) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative Analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of Research) (Wiratchai & Wongwanich, 1998 อ้างถึงใน เอนก ชิตเกษร และ เทียน เลรามัญ, 2563)

สำหรับวิธีการที่ใช้สังเคราะห์งานวิจัย มี 2 วิธี ดังนี้

- (1) การสังเคราะห์เนื้อหาสาระโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณที่ต้องใช้ระเบียบวิธีทางสถิติ เป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างข้อค้นพบกับลักษณะงานวิจัย สามารถดำเนินการแบบง่ายๆ โดยใช้วิธีการแจกแจงนับ
- (2) การสังเคราะห์เนื้อหาสาระของรายงานการวิจัยด้วยวิธีการบรรยายเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งจะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์โดยยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวม โดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจการวิจัยเชิงระบบและนโยบายได้ดีขึ้นผ่านกระบวนการที่เห็นมุมมองและการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญในการสรุปทิศทาง แนวโน้ม หรือข้อเสนอแนะ ที่ควรจะเป็นและเหมาะสมกับบริบท (Gilson, 2014, 29 อ้างถึงใน เอนก ชิตเกษร และ เทียน เลรามัญ, 2563)

หลักการสังเคราะห์องค์ความรู้

สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า (2561) ได้กำหนดกระบวนการการสังเคราะห์องค์ความรู้ไว้เป็นลำดับ ซึ่งงานวิจัยนี้จะประยุกต์ใช้ ดังนี้

1. กำหนดหัวเรื่องและจุดประสงค์ที่จะสังเคราะห์ให้ชัดเจนว่าต้องการสังเคราะห์เพื่อให้เกิดบูรณาภาพหรือปรากฏการณ์ใหม่ในรูปแบบใด เช่น เพื่อให้เกิดผลผลิต เพื่อให้เกิดข้อสรุป หรือ เพื่อให้เกิดการทำนายเหตุการณ์ในอนาคต โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนด้วยว่าจะสังเคราะห์เพื่อนำผลการสังเคราะห์ที่ได้ไปดำเนินการในสิ่งใดต่อ ซึ่งการสังเคราะห์ในการศึกษานี้จะนำไปสู่ผลผลิตของข้อสรุปคือองค์ความรู้ ของการสร้างเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตง จ.ยะลา

2. เตรียมปัจจัยและองค์ประกอบที่นำเข้าสู่กระบวนการสังเคราะห์ คัดกรองและคัดเลือกอย่างมีคุณภาพเพื่อนำสู่กระบวนการสังเคราะห์ ในการศึกษานี้ปัจจัยและองค์ประกอบจากกระบวนการนำเข้าสู่หลักการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ด้านการเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เข้าสู่กระบวนการสังเคราะห์ร่วมกับองค์ความรู้จากงานวิจัย

3. สังเคราะห์ปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด โดยมุ่งนำผลจากการสังเคราะห์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการสังเคราะห์ ในการศึกษานี้สังเคราะห์จากปัจจัยและองค์ประกอบที่เป็น คำและหลักการสำคัญ ในกระบวนการปฏิบัติการโครงการพัฒนาในพื้นที่ และในงานวิจัยเกี่ยวกับเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ด้านการเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

4. ตรวจสอบและประเมินผลการสังเคราะห์ที่ได้ว่ามีความแม่นยำ ความเที่ยง และความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดเพื่อเตรียมนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ หากผลการสังเคราะห์ที่มีคุณภาพ มีความแม่นยำ น่าเชื่อถือและมีความเป็นไปได้สูงให้นำผลของการสังเคราะห์ดำเนินการนำไปใช้ในขั้นต่อไปได้ตามวัตถุประสงค์ หากยังไม่มีคุณภาพพอให้นำผลของการสังเคราะห์นั้นเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์เพื่อดำเนินการแยกแยะตรวจสอบหาที่มาของปัจจัยและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้ นำเข้าสู่กระบวนการสังเคราะห์ รวมทั้งสืบค้นหาที่มาและเหตุปัจจัยที่ทำให้ผลของการสังเคราะห์เป็นผลการสังเคราะห์ที่ไม่มีคุณภาพ และเมื่อวิเคราะห์หาเหตุปัจจัยต่าง ๆ นั้นได้แล้ว ให้แก้ไขปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาข้อมูลหรือองค์ประกอบปัจจัยต่าง ๆ นั้นให้มีคุณภาพต่อไป เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการสังเคราะห์ใหม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ตรวจสอบจากข้อมูลเชิงคุณภาพในพื้นที่จากการประชุมกลุ่มย่อย

5. นำผลการสังเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายโดยจะนำเสนอต่อสาธารณะหรือเก็บเป็นข้อมูลสังเคราะห์ส่วนตัวแล้วแต่จุดประสงค์ของผู้ทำการสังเคราะห์ ผลการสังเคราะห์ครั้งนี้พัฒนาเป็นแผนผังองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนขอข่ายการให้บริการของศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อคือ (1) เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง โดยการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) (2) เพื่อเชื่อมต่อองค์ความรู้ทางด้านวิชาการกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (3) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ สำหรับวิธีดำเนินการวิจัย จะนำเสนอด้วยขั้นตอนดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษามาจากการรวบรวมรายงานวิจัยในพื้นที่อำเภอเบตงในมิติต่าง ๆ ที่ได้รับทุนจากหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการวิจัย อาทิ สกสว. วช. มหาวิทยาลัย เป็นต้น และจากเอกสารหลักการของการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ด้านการเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากงานวิจัยที่มีกระบวนการที่น่าเชื่อถือผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละแหล่งทุน ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา รวมจำนวน 10 เรื่อง และได้รับทุน จาก 3 แหล่งทุน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) (ชื่อเดิม คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่ดำเนินการแล้วเสร็จและมีรายงานฉบับสมบูรณ์ที่สามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลการวิจัยของ วช. ฐานข้อมูล e-Library ของ สกสว. และฐานข้อมูล ThaiLIS ของ สกอ. รวมกับผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) จำนวน 6 โครงการ

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้กำหนดแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยเป็นแบบบันทึกเพื่อแสดงความสัมพันธ์และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ด้านสาระของการวิจัย (Substantive) ได้แก่ ประเด็นการวิจัย ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ประโยชน์ในการนำไปใช้ ตอนที่ 2 ด้านวิธีการวิจัย (Methodological) ได้แก่ แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประชากรเป้าหมายในการวิจัย ตอนที่ 3 ด้านผลการวิจัย (Research Result) ได้แก่ องค์ความรู้ที่ได้จากข้อค้นพบในงานวิจัย ได้ยึดตามหลักการของโครงการเมืองต้นแบบ

“สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563) ด้านการพัฒนาอำเภอเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 4 หาคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย ได้ผ่านการพิจารณาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในด้านความสอดคล้องของข้อมูลที่ต้องการบันทึกกับนิยามของคุณลักษณะของงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 5 การสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาในพื้นที่ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยของ Wiratchai & Wongwanich (1998) อ้างถึงใน เอนก ชิตเกษร และ เทียน เสร้ามัญญ (2563) มาเป็นแนวทางในการสังเคราะห์และนำข้อค้นพบที่ได้ แจกแจงเป็นองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง ตามหลักการของโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563)

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และประเด็นองค์ความรู้ตามกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อนำเสนอเป็นแผนผังองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนขอบข่ายการให้บริการของศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้

บทที่ 4 ผลการศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาบัณฑิตวุฒิปริญญาตรี 3 ข้อคือ (1) เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง โดยการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) (2) เพื่อเชื่อมต่อองค์ความรู้ทางด้านวิชาการกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน (3) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ สำหรับการนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาพรวมของภูมิทัศน์องค์ความรู้จากหลักการโครงการพัฒนา และงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ตอนที่ 2 ความเชื่อมโยงขององค์ความรู้จากงานวิจัยต่อบริบทการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ตอนที่ 3 องค์ความรู้การพัฒนาเมืองต้นแบบเบตงยั่งยืน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาพรวมของภูมิทัศน์องค์ความรู้จากหลักการโครงการพัฒนา และงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง

1.1 โครงการพัฒนาในพื้นที่

ภายหลังมติเห็นชอบหลักการโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของเมืองสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนใต้ จังหวัดยะลาในฐานะเจ้าของพื้นที่พัฒนา “อำเภอเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน” ได้ดำเนินการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากโครงการสร้างความเข้มแข็งและเศรษฐกิจภายในประเทศ (กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนใต้) และงบประมาณจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพิ่มรายได้ระดับครัวเรือนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อเริ่มโครงการพัฒนาตามกรอบแนวทางการพัฒนาของอำเภอเบตง ที่ให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ดังนี้

1) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ดำเนินการก่อสร้างจุดชมวิวทะเลหมอกอัยเยอร์เวง (SKY Walk) งบประมาณ 95,000,000 บาท และปรับปรุงถนนคอนกรีตเสริมเหล็กสายทางขึ้นทะเลหมอกอัยเยอร์เวง หมู่ที่ 4 งบประมาณ 18,000,000 บาท

2) โครงการพัฒนาด่านจังหวัดชายแดนใต้ ดำเนินการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรองเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านพรมแดนเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา งบประมาณ 4,380,000 บาท

3) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรมปรับปรุงภูมิทัศน์และที่พักริมทางเบตงสู่ทะเลสาบป่าฮาลาบาลา งบประมาณ 100,000,000 บาท

4) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักเขต 54 A หมู่ที่ 1 ตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา งบประมาณ 50,000,000 บาท

5) โครงการพัฒนาวัตถุดิบเพื่ออาหารฮาลาลเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” อำเภอเบตง จังหวัดยะลา งบประมาณ 78,978,000 บาท และ

6) โครงการมหรหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์และอาหารเบตง งบประมาณ 30,000,000 บาท

ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ในส่วนโครงการพัฒนาในพื้นที่ของการศึกษาคั้งนี้ จะนำเสนอเพียงการสังเคราะห์ในส่วนของความสอดคล้องของหลักการเบื้องต้นของแต่ละโครงการกับประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ ซึ่งอำเภอเบตง ได้กำหนดสู่การพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบ เนื่องจากข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลตลอดกระบวนการของแต่ละโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานผลดำเนินการและรายงานประเมินผลโครงการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจะสะท้อนองค์ความรู้ได้มากกว่า

ผลการศึกษาพบว่า โครงการพัฒนาในพื้นที่ทั้ง 6 โครงการ มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองเบตงอย่างยั่งยืน ตามทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตง ในกลยุทธ์ที่ 2 เสริมสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่น กลยุทธ์ที่ 6 สร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค สินค้าทางการเกษตร กลยุทธ์ที่ 7 สร้างเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม ในเขตเมืองเบตง กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยมาเลเซีย กลยุทธ์ที่ 11 ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านอาหารท้องถิ่น และกลยุทธ์ที่ 12 สร้างความเชื่อมั่นและมาตรการจูงใจต่อการลงทุนในเมืองเบตง และพบว่าสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทั้ง 4 กลยุทธ์ ประกอบด้วย กลยุทธ์ 1 เร่งรัดการดำเนินงานก่อสร้างสนามบินเมืองเบตง ตามมาตรฐานสากล กลยุทธ์ที่ 2 เร่งรัดการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม และเส้นทางการคมนาคมสายใหม่ เพื่อมุ่งสู่เบตง กลยุทธ์ที่ 3 เร่งรัดผลักดันการปรับปรุงผังเมืองเบตงเพื่อรองรับการเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และ กลยุทธ์ที่ 4 ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคของเมืองเบตง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับภัยธรรมชาติ

1.2 งานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพและแนวโน้มขององค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับอำเภอเบตง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่มีกระบวนการที่น่าเชื่อถือผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละแหล่งทุน ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่สอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินการโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2559 รวมจำนวน 11 เรื่อง จำแนกเป็น 9 โครงการวิจัยเดี่ยว 1 ชุดโครงการวิจัย และ 1 แผนงานวิจัย และได้รับทุน จาก 3 แหล่งทุน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) (ชื่อเดิม คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) ที่ดำเนินการแล้วเสร็จและมีรายงานฉบับสมบูรณ์ที่สามารถ

สืบค้นได้จากฐานข้อมูลการวิจัยของ วช. ฐานข้อมูล e-Library ของ สกสว. และฐานข้อมูล ThaiLIS ของ สกอ. ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ “อำเภอเบตง” และ “โครงการเมืองต้นแบบ สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นคำสืบค้นหลัก

ตารางที่ 4.1: จำนวนโครงการวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) สภาพและแนวโน้มขององค์ความรู้ สังเคราะห์ผ่านด้านสาระของการวิจัย (Substantive) ประกอบด้วย 1. ประเด็นการวิจัย (ปัญหาที่นำมาสู่การวิจัย วัตถุประสงค์ของโครงการ คำสำคัญที่มาจากคำสำคัญองงานวิจัย คำสำคัญที่มาจากการทบทวนวรรณกรรม) 2. ตัวแปรที่ศึกษา 3. ประโยชน์ในการนำไปใช้

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
1	แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ผลิตไม้ดอกเมืองหนาวเบตง จังหวัดยะลา (2559)	การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว	1. ตัวแปรต้นส่วน 1 คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว 2. ตัวแปรต้นส่วน 2 คือ นักท่องเที่ยว 3. ตัวแปรส่งผ่าน คือ ศักยภาพการจัดการธุรกิจ 4. ตัวแปรตาม คือ แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว	แนวทางการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ	ด้านการท่องเที่ยว
2	เบตง: กลยุทธ์การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2561)	การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤต	1.ปัญหาคำวิจัย คือ เบตงมีกลยุทธ์การสื่อสารการท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างไร 2. แนวคิด ทฤษฎี ได้แก่ แนวคิดการ	แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการท่องเที่ยวในพื้นที่ประสบวิกฤตการณ์ความรุนแรง	ด้านการท่องเที่ยว

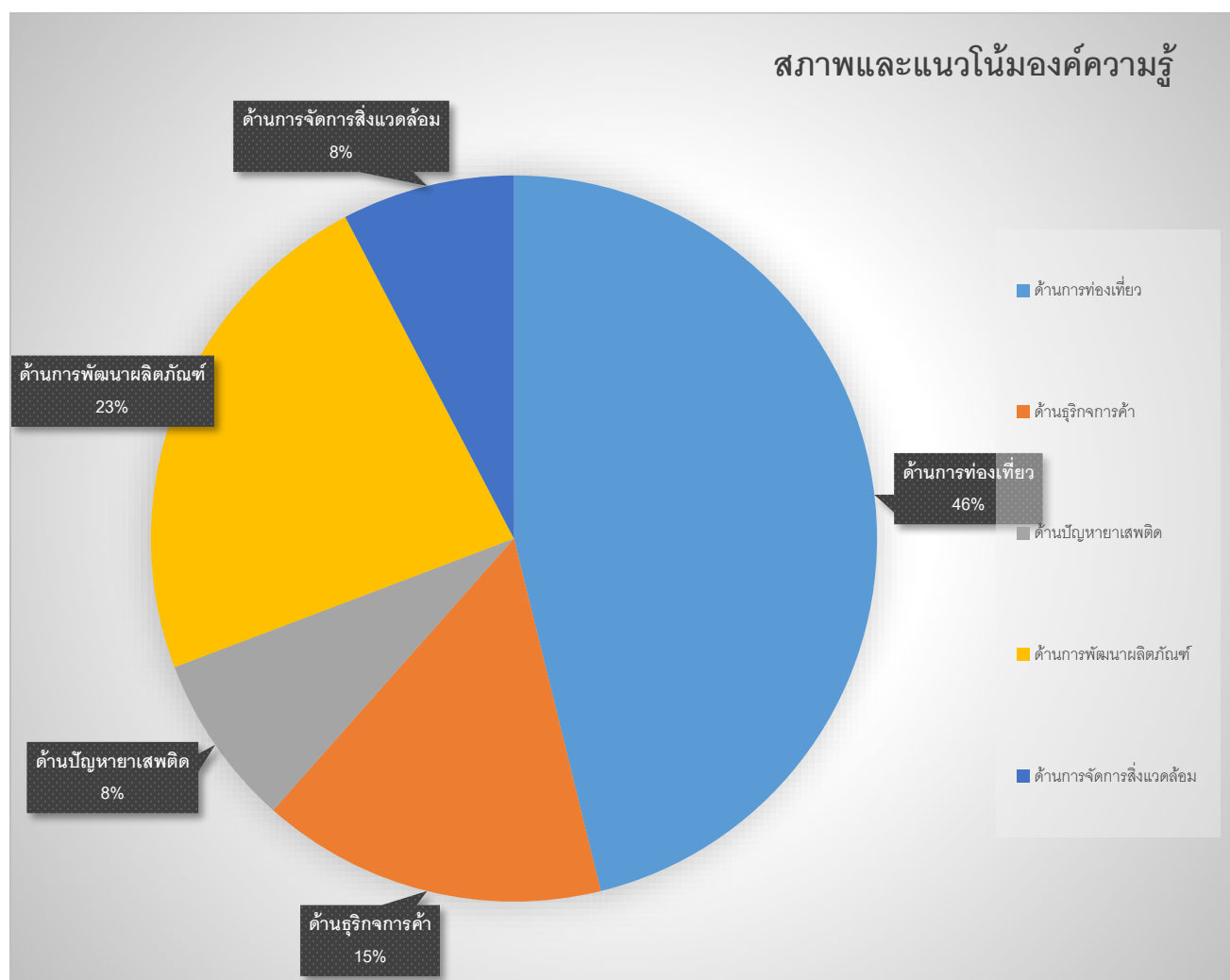
ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
			สื่อสารภายใต้ภาวะวิกฤตแนวคิดด้านกลยุทธ์ การสื่อสารแนวคิดด้านการสื่อสารการท่องเที่ยว		
3	ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในตำบลเบตง จังหวัดยะลา (2559)	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1. ตัวแปรต้นส่วน 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคล 2. ตัวแปรต้นส่วน 2 คือ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว 3. ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ทราบพฤติกรรม ทราบปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ด้านการท่องเที่ยว
4	สภาพแวดล้อมภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา (2559)	ปัจจัยภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน	1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน 2) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องข้องกับธุรกิจการค้าชายแดน	แนวทางดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนอำเภอเบตง	ด้านธุรกิจการค้า

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
			2.ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) กำไร 2) ยอดขาย 3) ความยั่งยืนในธุรกิจ		
5	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลุ่มผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. (2560)	ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารจัดการธุรกิจการผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ)		แนวทางการจัดการธุรกิจการผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) แนวทางการส่งเสริมการจัดการธุรกิจภูมิปัญญาท้องถิ่น	ด้านธุรกิจการค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น+การพัฒนาผลิตภัณฑ์
6	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2562)	การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรม การท่องเที่ยวของชาวมาเลเซีย 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้ง 4 มิติ คือ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม และด้านองค์กร	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ให้สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคล และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว	ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
7	ทัศนะของผู้นำชุมชนต่อปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา (2562)	การป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ทัศนะ ของผู้นำชุมชน		ข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมของผู้นำท้องถิ่นผู้นำท้องที่ผู้นำด้านศาสนา ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่	ด้านปัญหา ยาเสพติด
8	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชาจากผักเบตง (2561)	เพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์	1. ตัวแปรต้นส่วน 1 คือ ผักเบตง 2. ตัวแปรส่งผ่าน คือ วิธีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3. ตัวแปรตาม คือ ชา	แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชาจากผักเบตง	ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
9	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (2561)	-ยุทธศาสตร์ -การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน -ศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว - ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว - การวิเคราะห์ช่องว่างในการพัฒนา - กลไกความร่วมมือในการพัฒนา	ปัจจัยนำเข้าศึกษา -การศึกษาท่องเที่ยว -การสำรวจ การพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว -เส้นทาง โปรแกรมท่องเที่ยว การทดลองท่องเที่ยว ประเมินผล การท่องเที่ยว พัฒนา	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจร	ด้านกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจร

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
		เมืองเบตงเป็นเมืองท่องเที่ยวเต็มรูปแบบ	กลไกและเครือข่ายการท่องเที่ยว การสังเคราะห์ข้อมูลด้านยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยว สนทนา กลุ่มย่อย และการประชุมระดมความเห็น พัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยว		
10	ชุดโครงการวิจัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเบตง (2562)	การจัดการสิ่งแวดล้อม - การจัดการขยะเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเบตง -การจัดการน้ำและน้ำเสีย เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเบตง	ปัจจัยนำเข้าปัญหาสิ่งแวดล้อมอำเภอเบตง -ขยะมูลฝอย -น้ำและน้ำเสีย	แผนจัดการสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ	การจัดการสิ่งแวดล้อม -ขยะมูลฝอย -น้ำและน้ำเสีย
11	แผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นาร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	-การบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่อำเภอเบตง -การยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่อำเภอเบตง - การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน	ปัจจัยนำเข้า -การท่องเที่ยวโดยชุมชน -ผลิตภัณฑ์ชุมชน	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจร	ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน +ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ที่ปรากฏจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) พบว่า มีองค์ความรู้หลักอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจการค้า ด้านปัญหาเสพติด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้พบว่า มีงานวิจัยบางส่วนที่ตอบโจทย์องค์ความรู้มากกว่า 1 ด้าน ได้แก่ โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลุ่มผลิตภัณฑ์ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ที่ตอบโจทย์องค์ความรู้ทั้งด้านธุรกิจการค้าและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และแผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นำร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งตอบโจทย์องค์ความรู้ทั้งด้านการท่องเที่ยวและด้านการการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 4.1: สภาพและแนวโน้มขององค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปี (2559-2563)

ตอนที่ 2 ความเชื่อมโยงขององค์ความรู้จากงานวิจัยต่อบริบทการพัฒนาเขตเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตงตามที่ปรากฏในตอนต้นที่ 1 ข้อที่ 1.2 มาวิเคราะห์ต่อ เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นความสอดคล้องขององค์ความรู้ที่ปรากฏต่อบริบทการพัฒนาเขตเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยกำหนดปัจจัยนำเข้าคือ ประเด็น ด้านองค์ความรู้จากงานวิจัย ซึ่งจะพิจารณาถึงการดำเนินการกระบวนการวิจัยที่ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders ของงานวิจัย นำมาสังเคราะห์ร่วมกับสาระสำคัญของหลักการเมืองต้นแบบ ซึ่งได้จากการสรุปในการทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อ แนวคิดและหลักการสร้างเมืองต้นแบบในงานวิชาการ ซึ่งนำเสนอไปแล้วในบทที่ 2 ข้อที่ 2.2 ได้แก่ 1.หลักทฤษฎีพอเพียง 2.หลักการมีส่วนร่วม และ 3.หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ซึ่งผู้วิจัยจะประยุกต์ใช้เป็นกรอบหลักในการตรวจสอบความเชื่อมโยงขององค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตงต่อบริบทการพัฒนาเขตเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน โดยกำหนดรหัสให้กับหลักการเมืองต้นแบบเพื่อสังเคราะห์ ดังนี้

รหัส ล1 หลักทฤษฎีพอเพียง

รหัส ล2 หลักการมีส่วนร่วม

รหัส ล3 หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4.2 : ความเชื่อมโยงขององค์ความรู้จากงานวิจัยต่อบริบทการพัฒนาเขตเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

	โครงการวิจัย	องค์ความรู้	กระบวนการมีส่วนร่วมในงานวิจัย	ความสอดคล้องกับหลักการเมืองต้นแบบ		
				ล1	ล2	ล2
1	แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ผลิตไม้ดอกเมืองหนาวเขต จังหวัดยะลา (2559)	ด้านการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓
2	เขต: กลยุทธ์การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2561)	ด้านการท่องเที่ยว	✓		✓	
3	ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในตำบลเบตง จังหวัดยะลา (2559)	ด้านการท่องเที่ยว	✓		✓	
4	สภาพแวดล้อมภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา (2559)	ด้านธุรกิจการค้า	✓		✓	
5	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลุ่มผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. (2560)	ด้านธุรกิจการค้า+การพัฒนาผลิตภัณฑ์	✓	✓	✓	✓
6	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2562)	ด้านการท่องเที่ยว	✓		✓	
7	ทัศนะของผู้นำชุมชนต่อปัญหาเสพติดกรณีศึกษาตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา (2562)	ด้านปัญหาเสพติด	✓		✓	
8	การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักน้ำเบตง (2561)	ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	✓	✓	✓	✓
9	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (2561)	ด้านการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓

	โครงการวิจัย	องค์ความรู้	กระบวนการมีส่วนร่วมในงานวิจัย	ความสอดคล้องกับหลักการเมืองต้นแบบ		
				ล1	ล2	ล2
10	ชุดโครงการวิจัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเบตง (2562)	ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	✓	✓	✓	✓
11	แผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นำร่องอำเภอเบตง จังหวัดยะลา	ด้านการท่องเที่ยว+การพัฒนาผลิตภัณฑ์	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 2 ผลการสังเคราะห์พบว่า องค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจการค้า ด้านปัญหาสาธารณสุข ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ปรากฏกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในส่วนการดำเนินงานวิจัยทุกโครงการ และพบว่าองค์ความรู้ทุกด้านจะมีส่วนสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเอง โดยจะปรากฏความเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดหลักการเมืองต้นแบบอยู่ 1 ด้านปัจจัยเป็นอย่างน้อย

ตอนที่ 3 องค์ความรู้การพัฒนาเมืองต้นแบบเบตงเพื่อความยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์จากตอนที่ 1 และ 2 ข้างต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงองค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจการค้า ด้านปัญหาสาธารณสุข ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และเป็นองค์ความรู้ที่มีส่วนสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเอง มาตรวจสอบเพิ่มเติม ด้วยกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ ซึ่งอำเภอเบตง ได้กำหนดสู่การพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบ เพื่อนำเสนอให้เห็นว่าองค์ความรู้ที่ได้ทั้ง 5 ด้าน ตอบโจทย์ทิศทางการกล่าวครอบคลุมแล้วที่ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ เพื่อสามารถระบุช่องว่างขององค์ความรู้ (Gap of knowledge) ในแผนผังองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เพื่อสนับสนุนขอบข่ายการให้บริการของศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ โดยกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ เพื่อใช้สังเคราะห์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองเบตงอย่างยั่งยืน
กลยุทธ์

- 1 ส่งเสริมการค้าทางชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2 เสริมสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่น
- 3 ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4 เสริมสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโอกาสทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของเมืองเบตง
- 5 ส่งเสริมการพัฒนาระบบความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวเมืองเบตง
- 6 สร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค สินค้าทางการเกษตร
- 7 สร้างเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม ในเขตเมืองเบตง

- 8 สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและกีฬา การบริการ การเกษตร และอุตสาหกรรม
- 9 ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านสุขภาพ
- 10 ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยมาเลเซีย
- 11 ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านอาหารท้องถิ่น
- 12 สร้างความเชื่อมั่นและมาตรการจูงใจต่อการลงทุนในเมืองเบตง
- 13 การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเบตง (สินค้าพรีเมียม) ด้วยนวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
กลยุทธ์

- 1 เร่งรัดการดำเนินงานก่อสร้างสนามบินเมืองเบตง ตามมาตรฐานสากล
- 2 เร่งรัดการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม และเส้นทางการคมนาคมสายใหม่ เพื่อมุ่งสู่เบตง
- 3 เร่งรัดผลักดันการปรับปรุงผังเมืองเบตงเพื่อรองรับการเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
- 4 ปรับปรุงระบบสาธารณสุขูปโภคของเมืองเบตง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับภัยธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากลไกระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตง

กลยุทธ์

- 1 เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในเรื่องยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเมืองเบตง
- 2 เร่งรัดขับเคลื่อนการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและมีธรรมาภิบาล
- 3 เร่งรัดปรับปรุงกระบวนการการทำงานอย่างบูรณาการในรูปแบบประชารัฐ
- 4 เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารเพื่อการพัฒนาเมืองเบตง
- 5 สนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงานที่มีเสถียรภาพ เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4.3 : ตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ต่อกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์

องค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง	ยุทธศาสตร์ที่ 1													ยุทธศาสตร์ที่ 2				ยุทธศาสตร์ที่ 3				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	1	2	3	4	5
ด้านการท่องเที่ยว	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวเบตง จังหวัดยะลา	/	/	/			/	/	/														
เบตง: กลยุทธ์การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้						/	/	/				/										
ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในตำบลเบตง จังหวัดยะลา			/				/	/														
พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ			/				/	/														
ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	/	/	/	/	/		/	/	/		/	/		/				/	/	/	/	
แผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นำร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	/	/	/	/		/	/	/	/		/											
ด้านธุรกิจการค้า	/	/				/				/	/	/										
สภาพแวดล้อมภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา										/	/											

องค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับ พื้นที่อำเภอเบตง	ยุทธศาสตร์ที่ 1													ยุทธศาสตร์ที่ 2				ยุทธศาสตร์ที่ 3				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	1	2	3	4	5
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนากลุ่มผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา.	/	/				/			/				/									
ด้านปัญหาเสพติด					/																	
ทักษะของผู้นำชุมชนต่อปัญหาเสพติด กรณีศึกษาตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัด ยะลา					/																	
ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	/	/	/	/		/	/	/	/		/	/										
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อ พัฒนากลุ่มผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา.	/	/				/		/	/				/									
การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักน้ำเบตง	/	/				/		/	/		/	/										
แผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน 3จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นาร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	/	/	/	/		/	/	/	/		/											
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม			/														/	/	/	/	/	/
ชุดโครงการวิจัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อ รองรับการขยายตัวของเมืองเบตง			/														/	/	/	/	/	/
ภาพรวม 5 ด้าน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวม องค์กรความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ต่อกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ ตอบโจทย์ได้ครอบคลุมทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ โดยองค์ความรู้แต่ละด้านจะสอดคล้องกับกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์แตกต่างกันไป ตามลักษณะความลึกกว้างของประเด็นที่แต่ละโครงการวิจัยกำหนด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาลงลึกในรายละเอียดองค์ความรู้ที่ปรากฏต่อประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ข้างต้น จะพบช่องว่างขององค์ความรู้ที่รอเติมเต็มในส่วนที่ขาด และขยายเพิ่มในส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอำเภอเบตงให้เป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอีกหลายมิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้ง ศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยม เศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงการสังเคราะห์งานวิจัย (Synthesis) และการสังเคราะห์ หลักการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) คือรายงานวิจัยในพื้นที่อำเภอเบตงในมิติต่าง ๆ ที่ได้รับทุนจากหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการวิจัย อาทิ สกสว.วช .มหาวิทยาลัย และจากเอกสารหลักการของโครงการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ด้านการเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษามาจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับอำเภอเบตง ซึ่งเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ในส่วนของ อ.เบตง จ.ยะลา ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) รวมจำนวน 11 เรื่อง (จำแนกเป็น 9 โครงการวิจัยเดี่ยว 1 ชุดโครงการวิจัย และ 1 แผนงานวิจัย) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคำสำคัญในการสืบค้น ได้แก่ “อำเภอเบตง” และ “โครงการเมืองต้นแบบ สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นคำสืบค้นหลัก ร่วมกับผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) จำนวน 6 โครงการ (ในส่วนนี้ผู้วิจัยไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน เนื่องจากข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลตลอดกระบวนการของแต่ละโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานผลดำเนินงานและรายงานประเมินผลโครงการ)

เครื่องมือเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลของงานวิจัย โดยมีการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงผิว (Face validity)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (Theme analysis) ใช้ตารางช่วยในการแยกแยะและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของข้อมูล

5.1 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง โดยการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) พบว่า ในช่วงเวลาดังกล่าวมีงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตงซึ่งสืบค้นได้จำนวน 11 เรื่อง (จำแนกเป็น 9 โครงการวิจัยเดี่ยว 1 ชุดโครงการวิจัย และ 1 แผนงานวิจัย) ซึ่งหลังจากสังเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ที่ปรากฏจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) พบว่า มีองค์ความรู้หลักอยู่ 5 ด้าน

ได้แก่ (1) ด้านการท่องเที่ยว (2) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (3) ด้านธุรกิจการค้า (4) ด้านปัญหาสุขภาพจิต และ (5) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

ในส่วนภูมิทัศน์องค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตงในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) พบว่า องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวมีมากที่สุด 6 งานวิจัย รองลงมาเป็นองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 งานวิจัย องค์ความรู้ด้านธุรกิจการค้า 2 งานวิจัย และองค์ความรู้ด้านปัญหาสุขภาพจิตและด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างละ 1 งานวิจัย ทั้งนี้พบว่า มีงานวิจัยบางส่วนที่ตอบโจทย์องค์ความรู้มากกว่า 1 ด้าน ได้แก่ โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลุ่มผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ที่ตอบโจทย์องค์ความรู้ทั้งด้านธุรกิจการค้าและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และแผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นาร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งตอบโจทย์องค์ความรู้ทั้งด้านการท่องเที่ยวและด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

2. เพื่อเชื่อมต่อองค์ความรู้ทางด้านวิชาการกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน พบว่า งานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ปรากฏกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในส่วนการดำเนินงานวิจัยทุกโครงการ ก่อนนำไปสู่องค์ความรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจการค้า ด้านปัญหาสุขภาพจิต ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และพบว่าองค์ความรู้ทุกด้านจะมีส่วนสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเอง โดยจะปรากฏความเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดหลักการเมืองต้นแบบอยู่ 1 ด้านปัจจัยเป็นอย่างน้อย จาก 1.หลักทฤษฎีพอเพียง 2.หลักการมีส่วนร่วม และ 3.หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

3. เพื่อนำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ พบว่า ในภาพรวม องค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ต่อกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ ได้ตอบโจทย์ครอบคลุมทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ โดยองค์ความรู้แต่ละด้านจะสอดคล้องกับกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์แตกต่างกันไป ตามลักษณะความลึกกว้างของประเด็นที่แต่ละโครงการวิจัยกำหนด อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงในรายละเอียดองค์ความรู้ที่ปรากฏต่อประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ข้างต้น จะพบช่องว่างขององค์ความรู้ที่รอเติมเต็มในส่วนที่ขาด และขยายเพิ่มในส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอำเภอเบตงให้เป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอีกหลายมิติ ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นแนวทางสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ได้ จะอภิปรายในส่วนต่อไป

5.2 อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. ภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง จากการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) พบว่า องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวมีสภาพและแนวโน้มมากที่สุด สอดคล้องกับกรอบหลักการรวมของโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563) ในส่วนเป้าหมาย พัฒนา อ.เบตง จ.ยะลา ให้เป็น “เมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน” ตามแนวทางการพัฒนา ระยะที่ 2 เพื่อสนับสนุนการลงทุนระยะแรก ให้อำเภอเบตง พัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจรและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ รวมทั้งพัฒนาคุณภาพระบบไฟฟ้าและระบบโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ให้ความสำคัญและตอบรับนโยบายข้างต้นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการพัฒนาตามโครงการดังกล่าวนี้ต้องยึดโยงกับบริบทพื้นที่ให้มากที่สุด แนวทางงานวิจัยต่อยอดหลังจากนี้ควรเป็นลักษณะงานวิจัยแบบมีส่วนร่วม Participation research (PR) ที่ต้องเปิดให้พื้นที่เป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดในทุกๆ ด้านขององค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประธาน คำจันนะ (2562) ประเด็นให้ความสำคัญหลักการแนวความคิดการมีส่วนร่วมกับขั้นตอนสำคัญในกระบวนการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นที่

ในส่วนของมิติองค์ความรู้หลากหลายซึ่งปรากฏในพื้นที่ การจัดให้มีหน่วยงาน หรือศูนย์รวบรวมและบริการวิชาการโดยเฉพาะ จึงดูมีความจำเป็น เพราะนอกจากองค์ความรู้พื้นที่ที่ต้องจัดการศึกษาและรวบรวมอย่างมีระบบแล้ว การจัดระบบองค์ความรู้ด้วยการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้การนำไปใช้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

2. การเชื่อมต่อองค์ความรู้ทางด้านวิชาการกับบริบทการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ทำให้ทราบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินงานวิจัย เป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญระหว่างความรู้วิชาการกับบริบทของพื้นที่ เพราะกระบวนการนี้ทำให้เข้าถึงความต้องการองค์ความรู้จริงๆ จากพื้นที่ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ที่จะมาสนับสนุนการพัฒนาเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ควรบูรณาการหลักการเมืองต้นแบบทั้ง 3 หลักการ ได้แก่ หลักทฤษฎีพอเพียง หลักการมีส่วนร่วม และหลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรมให้ปรากฏกับทุกโครงการ สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของ รังสรรค์ สิงห์เลิศ และ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2561) ซึ่งองค์ความรู้ด้านต่างๆ ที่ผ่านมาทั้ง 5 ด้าน จะปรากฏความเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดหลักการเมืองต้นแบบอยู่เพียง 1 ด้านปัจจัยในหลายโครงการ

3. ผลการวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ ในครั้งนี้ ทำให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) อย่างไรก็ตาม เมื่อได้พิจารณาต่อไปกับกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ แล้วนั้น จะพบช่องว่างขององค์ความรู้ที่รอเติมเต็มในส่วนที่ขาด และขยายเพิ่มในส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอำเภอเบตงให้เป็นเมืองต้นแบบการพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอีกหลายมิติ ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นแนวทางสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์

การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนของเมืองต้นแบบสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ ชายแดนภาคใต้ ดังนี้

-ประเด็นศูนย์บริการองค์ความรู้แบบบูรณาการ

ด้วยมีองค์ความรู้หลากหลายซึ่งปรากฏในพื้นที่จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้เห็นถึงความจำเป็นและเหมาะสมในการจัดให้มีหน่วยงาน หรือศูนย์รวบรวมและบริการวิชาการโดยเฉพาะในพื้นที่ เพราะนอกจากองค์ความรู้พื้นฐานที่ต้องจัดการศึกษาและรวบรวมอย่างมีระบบแล้ว การจัดระบบองค์ความรู้ด้วยการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้การนำไปใช้เกิดประสิทธิผลมากขึ้นด้วย

-ประเด็นองค์ความรู้

จากการพิจารณาองค์ความรู้ 5 ด้าน กับกรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ แล้วนั้น จะพบช่องว่างขององค์ความรู้ที่รอเติมเต็มในส่วนที่ขาด และขยายเพิ่มในส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอำเภอเบตงให้เป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอีกหลายมิติ ดังนั้น รายละเอียด 5 ด้านขององค์ความรู้จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการແจกแจงขอขบข่ายองค์ความรู้ และหน่วยรับผิดชอบภายใต้ศูนย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ครอบคลุมในทุกมิติ

-ประเด็นช่องว่างองค์ความรู้

เมื่อพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ พบว่า

1. องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวแม้จะมีกระจายเกือบทุกยุทธศาสตร์แต่ยังขาดความลึกและละเอียดรอบด้านของประเด็น เช่น ข้อมูลเชิงลึกการท่องเที่ยวเชิงประวัติ เป็นต้น การศึกษาเพื่อจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละประเภทจึงต้องเติมเต็ม
2. องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยังเปิดกว้างสำหรับอำเภอเบตง เนื่องจาก เบตง มีทรัพยากรด้านต่างๆที่เป็นอัตลักษณ์สูง การออกแบบกิจกรรม และวิจัย ให้ตอบโจทย์ให้เกิดอัตลักษณ์เชิงพาณิชย์ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ควรขยายและต่อยอดอย่างเป็นรูปธรรม
3. ศาสตร์ด้านบริหารจัดการอย่างบูรณาการในพื้นที่ยังขาด สะท้อนจากความครอบคลุมขององค์ความรู้ที่มีกับยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากลไกระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตง กิจกรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านนี้ จึงต้องเร่งรัดให้เกิดขึ้น เช่น แนวทางพัฒนาและบริหารจัดการชุมชนแบบครบวงจรโดยชุมชน ทั้งเงินทุน คน และทรัพยากรแวดล้อมชุมชน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กัญจิวมา แก้วงาม. (2561). เบตง: กลยุทธ์การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะวารสารศาสตร์และการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.
- กัญจิวมา แก้วงาม, และวิไลวรรณ วงวิไลเกษม. (2562). เบตง: กลยุทธ์การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 37(3), 40-50.
- เจษฎา ดำรงค์ดี. (2559). แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ผลิตไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวเบตง จังหวัดยะลา (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี
- ชัยรัตน์ จุสปาโล และคณะ. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย. กรุงเทพมหานคร.
- ทวีสินธุ์ ตั้งแข่ง และคณะ. (2563). แผนงานวิจัย การขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัดชายแดนใต้: พื้นที่นาร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร.
- นุชเนตร ตาเย๊ะ. (2561). การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผักน้ำเบตง (รายงานวิจัย). คณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ยะลา.
- ประธาน คำจันะ และคณะ. (2562). การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาต้นแบบเมืองอัจฉริยะกรณีศึกษา พื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.).
- พนิต ภู่อินดา และยศพล บุญสม. (2559). แนวคิดการพัฒนาเมืองต้นแบบ. เจ-ดี : วารสารวิชาการ การออกแบบสภาพแวดล้อม, ปีที่ 3 (1), มกราคม – มิถุนายน 2559. น. 21-43
- มนทิตรา ลีลาเกรียงศักดิ์ และคณะ. (2562). ชุดโครงการวิจัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเบตง (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย. กรุงเทพมหานคร.
- ยงยุทธ อนุสรณ์ประเสริฐ. (2562). ทักษะของผู้นำชุมชนต่อปัญหาอาชญากรรม กรณีศึกษาตำบลยะรม อำเภอเบตงจังหวัดยะลา (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา

- ราตรี สวอินทร์. (2559). **ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใน ตำบลเบตง จังหวัดยะลา** (รายงานวิจัย). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ยะลา
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ และ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์. (2561). **รูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษาบ้านดอนแดง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม**. วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 5 (1), มกราคม – มิถุนายน 2561. น. 133-144
- แวยูแอ แวปา และคณะ. (2559). **สภาพแวดล้อมภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน: กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา** (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ยะลา
- ศศิกานต์ วิเศษสังข์. (2562). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ** (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. สงขลา
- สุบิน ยุรรัช. (2561) **รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุน จากมหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอก ปี การศึกษา 2558-2560**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- สุพัตรา รุ่งรัตน์ และคณะ. (2560). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลุ่มผลิตโกปี (กาแฟโบราณ)อำเภอเบตง จังหวัดยะลา** (รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์). สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักข่าวอิศรา. (2559). **โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”**. เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.isranews.org/thaireform-other-news/.3041059-50562html>
- สำนักส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สถาบันพระปกเกล้า. (2561). **รายงานการสังเคราะห์องค์ความรู้โครงการปฏิบัติการเสริมสร้างพลังพลเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด**. (เอกสารอัดสำเนา)
- เอนก ชิตเกษร, และเทียน เลรามัญ. (2563). **การสังเคราะห์งานวิจัยในพื้นที่จังหวัดน่านระหว่างปี พ.ศ. 2549 –2559 เพื่อการจัดการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, ปีที่ 14 (1 – 4), มกราคม 2563 – ธันวาคม. น. 41-58.
- Southernreports. (2019). **โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” อ.เบตง จ.ยะลา**. เข้าถึงเมื่อ 27 ตุลาคม 2563, จาก <https://www.southernreports.org/2019/02/23/361594/>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย

ส่วนนำ : ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

1. ชื่อโครงการ

.....

.....

2. ประเภทการวิจัย..... (ระบุประเภทการวิจัยเพียง 1 ประเภท ได้แก่ 1.การวิจัยพื้นฐาน (Basic research) 2.การวิจัยประยุกต์ (Applied research) 3.การพัฒนาทดลอง(Experimental development)

3. สาขาวิชาการและกลุ่มวิชาการที่ทำการวิจัย.....

4. ปีงบประมาณที่ดำเนินการ พ.ศ.....

5. พื้นที่วิจัยของโครงการ.....

6. จำนวนที่วิจัยทั้งหมด.....คน (รวมหัวหน้าโครงการและที่ปรึกษา)

7. หัวหน้าโครงการ ชื่อ.....

7.1 คณะ.....

7.2 มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

7.3 พื้นที่สังกัด จังหวัด.....

8. นักวิจัย

คนที่ 1 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 2 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 3 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 4 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 5 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 6 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 7 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 8 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 9 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

คนที่ 10 ชื่อ-สกุล.....มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

ตอนที่ 1 : ด้านสาระของการวิจัย (Substantive)

9. ประเด็นการวิจัย

9.1 ปัญหาที่นำมาสู่การวิจัย

.....

.....

9.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

ข้อ 1.....

ข้อ 2.....

ข้อ 3.....

ข้อ 4.....

ข้อ 5.....

9.3 คำสำคัญที่มาจาก คำสำคัญของงานวิจัย ภาษาไทย

.....

.....

9.4 คำสำคัญที่มาจาก คำสำคัญของงานวิจัย ภาษาอังกฤษ

.....

.....

9.5 คำสำคัญที่มาจาก การทบทวนวรรณกรรม

.....

.....

10. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ข้อ 1.....

ข้อ 2.....

ข้อ 3.....

ข้อ 4.....

ข้อ 5.....

11. ประโยชน์ในการนำไปใช้

ข้อ 1.....

ข้อ 2.....

ข้อ 3.....

ข้อ 4.....

ข้อ 5.....

ตอนที่ 2 : ด้านวิธีการวิจัย (Methodological)

12. แบบแผนการวิจัย

.....

.....

13. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

.....

.....

14. ประชากรเป้าหมายในการวิจัย

.....

.....

15. เทคโนโลยีหรือสิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

15.1 หลักการ/แนวคิด/องค์ความรู้

.....

.....

15.2 กระบวนการ/วิธีการ

.....

.....

15.3 สิ่งประดิษฐ์/นวัตกรรม

.....

.....

15.4 เครื่องจักร/อุปกรณ์

.....

.....

15.5 เทคโนโลยี

.....

.....

15.6 อื่นๆ

.....

.....

ตอนที่ 3 : ด้านผลการวิจัย (Research Result)

16. คำสำคัญที่มาจาก ผลการศึกษา

.....

.....

17. คำสำคัญที่มาจาก สรุปและข้อเสนอแนะ

.....

.....

18. ผลผลิตงานวิจัย (Output)

.....

.....

.....

.....

19. ผู้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

19.1 ด้านนโยบาย ผู้นำไปใช้ประโยชน์ คือ

.....

.....

19.2 ด้านสาธารณะ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ คือ

.....

.....

19.3 ด้านชุมชนและพื้นที่ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ คือ

.....

.....

19.4 ด้านวิชาการ ผู้นำไปใช้ประโยชน์ คือ

.....

.....

20. ผลผลิตสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ใดของ **ทิศทางการพัฒนาอำเภอเบตง** **พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน** (3 ประเด็นยุทธศาสตร์รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

20.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองเบตงอย่างยั่งยืน (13 กลยุทธ์) สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กลยุทธ์ที่ 1. ส่งเสริมการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- กลยุทธ์ที่ 2. เสริมสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่น
- กลยุทธ์ที่ 3. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์ที่ 4. เสริมสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโอกาสทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของเมืองเบตง
- กลยุทธ์ที่ 5. ส่งเสริมการพัฒนาระบบความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวเมืองเบตง
- กลยุทธ์ที่ 6. สร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค สินค้าทางการเกษตร
- กลยุทธ์ที่ 7. สร้างเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม ในเขตเมืองเบตง
- กลยุทธ์ที่ 8. สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและกีฬา การบริการ การเกษตร และอุตสาหกรรม
- กลยุทธ์ที่ 9. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านสุขภาพ
- กลยุทธ์ที่ 10. ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยมาเลเซีย

- กลยุทธ์ที่ 11. ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านอาหารท้องถิ่น
- กลยุทธ์ที่ 12. สร้างความเชื่อมั่นและมาตรการจูงใจต่อการลงทุนในเมืองเบตง
- กลยุทธ์ที่ 13. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเบตง (สินค้าพรีเมียม) ด้วยนวัตกรรม

20.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (4 กลยุทธ์) สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กลยุทธ์ที่ 1. เร่งรัดการดำเนินงานก่อสร้างสนามบินเมืองเบตง ตามมาตรฐานสากล
- กลยุทธ์ที่ 2. เร่งรัดการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม และเส้นทางการคมนาคมสายใหม่ เพื่อมุ่งสู่เบตง
- กลยุทธ์ที่ 3. เร่งรัดผลักดันการปรับปรุงผังเมืองเบตงเพื่อรองรับการเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ 4. ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคของเมืองเบตง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับภัยธรรมชาติ

20.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากลไกระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตง (5 กลยุทธ์) สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- กลยุทธ์ที่ 1. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในเรื่องยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเมืองเบตง
- กลยุทธ์ที่ 2. เร่งรัดขับเคลื่อนการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและมีธรรมาภิบาล
- กลยุทธ์ที่ 3. เร่งรัดปรับปรุงกระบวนการการทำงานอย่างบูรณาการในรูปแบบพระราชรัฐ
- กลยุทธ์ที่ 4. เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารเพื่อการพัฒนาเมืองเบตง
- กลยุทธ์ที่ 5. สนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงานที่มีเสถียรภาพเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

21. ผลผลิตงานวิจัยนี้ (Output) จะสามารถจัดอยู่ในองค์ความรู้ (Know-How) ด้านสาระสำคัญของหลักการเมืองต้นแบบ “การพัฒนาที่พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน” ด้านใดบ้าง อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

21.1 หลักทฤษฎีพอเพียง อย่างไร

.....

.....

21.2 หลักการมีส่วนร่วม อย่างไร

.....

.....

21.3 หลักการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อย่างไร

.....

.....

21.4 ประเด็นเพิ่มเติม

.....

.....

22. ผลลัพธ์งานวิจัย (Outcome) มีอะไรบ้าง อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ข้อ 1.....

ข้อ 2.....

ข้อ 3.....

ข้อ 4.....

ข้อ 5.....

23. ข้อเสนอแนะของงานวิจัย

ข้อ 1.....

ข้อ 2.....

ข้อ 3.....

ข้อ 4.....

ข้อ 5.....

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) มนัส สุทธิการ (หัวหน้าโครงการวิจัย)
 ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Manus Suttikan
 ตำแหน่ง อาจารย์หลักสูตรการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่
 หน่วยงานที่สังกัด คณะวิทยาการจัดการ
 ที่อยู่ 133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
 โทรศัพท์ 091-9798929
 อีเมล manus.s@yru.ac.th

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาการจัดการทั่วไป (บธ.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ปริญญาโท Finance and Accounting (M.COM.) Aligarh Muslim University, India
 ปริญญาเอก -

ความเชี่ยวชาญ

การตลาด การเงิน และการบัญชี

ผลงานวิจัย/ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- 1.อัปสร อีซอ, จิราพร เกียรติินถมุล, นันทรัตน์ นามบุรี, ณิชฐาระวี พงศ์กระพันธ์, มนัส สุทธิการ, วิโรจน์ ไพบูลย์เวชสวัสดิ์. (2563). นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์แบบผสมผสานวัตถุดิบของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ใน **วารสารดีไซน์เอดโค ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563**(หน้า 313-).
- 2.ณิชฐาระวี พงศ์กระพันธ์, นันทรัตน์ นามบุรี, สุธิดา เลขาวิจิตร, ย่าร่อนะ ศรีอาหมัด, มนัส สุทธิการ, และธีรยุทธ มูเล็ง. (2562). การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้ภูมิปัญญาของกลุ่มชุมชนตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์จักสานกระจูด. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2562 “นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อความยั่งยืน”**.(หน้า 2002-2013).
- 3.อัปสร อีซอ, ปวีณา เจาะอารง, สุธิดา เลขาวิจิตร, มนัส สุทธิการ, ชรีฮาน ยีแวง และวิโรจน์ ไพบูลย์เวชสวัสดิ์ (2563). อัตลักษณ์ผ้าและเครื่องแต่งกายธุรกิจโอท็อป 5 ดาว อำเภอเมือง จ.ยะลา. ใน **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2563**. (หน้า 363-372)
สถาบันวิจัยและพัฒนาชายแดนภาคใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- 4.อาดัม ไกรสุทรงค์, ฮาซีเย ดอโรแซ, อัลอามีน มะแต, และมนัส สุทธิการ. (2560). การคัดกรองหุ่นสามัญตามหลักซาริอะฮ์. ใน **การนำเสนอผลการวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 6 ในหัวข้อ “สร้างสรรค์งานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในยุค Thailand 4.0”** วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2560. ณ อาคารเรียนรวมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.

5. มนัส สุทธิการ, อีรวัช จาปริง. (2559). บทบาทคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการดูแลปรับปรุงตามวิถีแห่งศาสนาอิสลามเพื่อจัดปัญหาการพนันในชุมชน: กรณีศึกษามัสยิดบ้านเหนือ ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ “ศาสตร์เพื่อการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจที่ยั่งยืน” วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2559 (หน้า 32-46). ณ อาคารเรียนรวมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
6. มนัส สุทธิการ. (2557). การบริหารจัดการของผู้นำสูงสุดด้านจิตวิญญาณต่อการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนาเคียน อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ จัดโดย เครือข่ายความร่วมมือ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, ครั้งที่ 3 ประจำปี 2557 ภายใต้หัวข้อ “การบูรณาการงานวิจัยเพื่อสร้างสังคมอุดมปัญญา ภายใต้พหุวัฒนธรรมสู่สังคมสันติสุขและประชาคมอาเซียน” วันที่ 14 สิงหาคม 2557, ณ อาคารเทคโนโลยีสารสนเทศสุเวต มหาวิทยาลัยฟาฏอนี, หน้า :166-176

งานวิจัย(หัวหน้าโครงการ)

- มนัส สุทธิการ, แวอาซีซะห์ ดาหะหะยี, และณัฐภรณ์ พงศ์กระพันธ์. (2563). ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวภายหลังโควิด-19. แหล่งทุน งบบคส. คณะวิทยาการจัดการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- มนัส สุทธิการ, อิดริส ดาราไก้, วิษณุ บิลล่าเต๊ะ, และอับดุลสตีต อิสลาม. (2558). บทบาทคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดในการดูแลปรับปรุงตามวิถีแห่งศาสนาอิสลามเพื่อจัดปัญหาการพนันและอบายมุขในชุมชน: กรณีศึกษามัสยิดบ้านเหนือ ตำบลคูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. แหล่งทุน แผนงานศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้เพื่อการควบคุมปัญหาการพนัน.
- มนัส สุทธิการ, อิดริส ดาราไก้. (2556). ผู้นำสูงสุดด้านจิตวิญญาณต่อการสร้างความสมานฉันท์ในชุมชน กรณีศึกษา ชุมชนนาเคียน อ. เมือง จ.นครศรีธรรมราช. แหล่งทุน สถาบันพระปกเกล้า.
- มนัส สุทธิการ, สันต์ชัย ยุติกา, ตะเลบ ธานมาศ, วรวิชัย คงยศ, และอับบัส พาลีเชตต์. (2556). การอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาถิ่น(มลายู) : กรณีศึกษาตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. แหล่งทุน กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)	ดร.วราวุฒิ วรานันตกุล (ผู้ร่วมวิจัย)
ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Dr. Warawut Waranantakul
ตำแหน่ง	รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์
หน่วยงานที่สังกัด	คณะวิทยาการจัดการ
ที่อยู่	133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
โทรศัพท์	073299630
อีเมล	warawut.w@yru.ac.th

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต(วท.บ.) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ปริญญาโท	Master of International Business (MBA) University of Wollongong
ปริญญาเอก	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (กจ.ด.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความเชี่ยวชาญ

การจัดการ การท่องเที่ยว และการบริหารองค์กร

ผลงานวิจัย/ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- 1.ดร.วราวุฒิ วรานันตกุล. (2020). Ability-Motivation-Opportunity HRM for Different Strategic Targeted Employees: Salient Roles of HR-line Connecting. ใน **วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- 2.ดร.วราวุฒิ วรานันตกุล. (2020). The relationship between international marketing strategy and export venture performance: An empirical investigation of exporting firm in Thailand. ใน **International Journal of Innovation, Creativity, and Change**. United Kingdom (GB).
- 3.ดร.วราวุฒิ วรานันตกุล, และเจนตา แก้วไฟ. (2563). การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์: น้ำตกธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา. ใน **วารสารศิลปศาสตร์ มทร.กรุงเทพฯ**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
- 4.ดลิสระห์ ดะยี่, เจนตา แก้วไฟ, ศุภาวิณี กิติวินิต, ชูชัน หามะ และดร.วราวุฒิ วรานันตกุล. (2019). The Development of Human Capital in Tourism Industry for Hajj and Umrah in Tree Southern Borders of Thailand. ใน **Proceeding of 3rd International Research Conference on Management Leadership & Social Science**. ICSAI.org. South Korea (KR).
- 5.ดร.วราวุฒิ วรานันตกุล, และอรรวรรณ วรานันตกุล. (2561). อิทธิพลแทรกของความสำเร็จในความสามารถในการสอนที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเหนื่อยหน่ายในงานกับความผูกพันต่ออาชีพ: กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ใน **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐธาระวี พงศ์กระพันธุ์ (ผู้ร่วมวิจัย)
ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Asst.Prof. Nattharawee Phongkrapan
ตำแหน่ง	อาจารย์หลักสูตรการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่
หน่วยงานที่สังกัด	คณะวิทยาการจัดการ
ที่อยู่	133 ถนนเทศบาล 3 ตำบลสะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000
โทรศัพท์	064-9873344
อีเมล	Nattharawee.P@yru.ac.th

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	บริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาการตลาด (บธ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปริญญาโท	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิตสาขาการบัญชี (บธ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปริญญาเอก	-

ความเชี่ยวชาญ

การบัญชี การตลาด และนวัตกรรม

ผลงานวิจัย/ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- 1.อัปสร อีซอ, จิราพร เกียรติินถมุล, นันทรัตน์ นามบุรี, ณัฐธาระวี พงศ์กระพันธุ์, มนัส สุทธิการ, วิโรจน์ ไพบูลย์เวชสวัสดิ์. (2564). นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์แบบผสมผสานวัตถุดิบของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสันติภาพวังพญา อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ใน **วารสารดิไซน์แอนด์โค ปีที่2 ฉบับที่1 มกราคม-มิถุนายน 2564**(หน้า 3-13).
- 2.ณัฐธาระวี พงศ์กระพันธุ์, นันทรัตน์ นามบุรี, สุธิดา เลขาวิจิตร, ย่าร่อนะ ศรีอาหมัด, มนัส สุทธิการ, และธีรยุทธ มูเล็ง. (2562). การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยใช้ภูมิปัญญาของกลุ่มชุมชนตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา กรณีศึกษา: ผลิตภัณฑ์จักสานกระจูด. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ครั้งที่1 ประจำปี 2562 “นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อความยั่งยืน”**.(หน้า 2002-2013).
- 3.นันทรัตน์ นามบุรี, ฐานกุล กุฎิกักดี, ณัฐธาระวี พงศ์กระพันธุ์, ธีรยุทธ มูเล็ง และวุฒิชัย คงยัง. (2559). ประสิทธิภาพการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในประเทศไทย. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2559 สร้างสรรค์งานวิจัย จากคลังปัญญาท้องถิ่นสู่สากล วันที่ 24-26 เมษายน พ.ศ. 2559** (หน้า 286-295) ยะลา: เครือข่ายความร่วมมือมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

4. นันทรัตน์ นามบุรี, วุฒิชัย คงยัง, อนุฐาระวี พงศ์กระพันธ์, อีรยุทธ มุเล็ง และสันติ อารักษ์
คุณากร. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรม
ปาล์มน้ำมันของไทย. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 ประจำปี
2559 เรื่อง สร้างสรรค์งานวิจัย จากคลังปัญญาท้องถิ่นสู่สากล วันที่ 24-26 เมษายน
พ.ศ. 2559 (หน้า 723-733) ยะลา: เครือข่ายความร่วมมือมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ร่วมกับสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)	ดร.สันต์ชัย ยุติกา (ผู้ร่วมวิจัย)
ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)	Dr.Sunchai Yutika
ตำแหน่ง	อาจารย์
หน่วยงานที่สังกัด	หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
ที่อยู่	103 ม.2 ต.ปาล์มพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล 91130
โทรศัพท์	0843201105
อีเมล	soleheen_01@hotmail.com
ประวัติการศึกษา	
ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาโท	M.A. West Asian Studies (Political Science), Centre of West Asian Studies, Aligarh Muslim University, A.M.U., Aligarh India
ปริญญาเอก	Ph.D. West Asian Studies (Political Science), Department of West Asian Studies and North African Studies, Aligarh Muslim University, A.M.U., Aligarh India

ความเชี่ยวชาญ

- ความมั่นคงศึกษาในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภูมิภาคตะวันออกกลาง
- ปัญหาความขัดแย้ง และกระบวนการสันติภาพในตะวันออกกลาง (Area Studies; Arab-Israel)
- ประวัติศาสตร์อิสลาม

ผลงานวิจัย/ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- 2563 โครงการสำรวจข้อมูลพื้นฐานเชิงคุณภาพพื้นที่จังหวัดยะลา (ภายใต้ชุดโครงการวิจัย “โครงการศึกษาวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะนโยบายพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้: จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส”) งบวิจัยสนับสนุนโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) (ผู้ร่วมวิจัย)

- 2556 การอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาถิ่น (มลาญ): กรณีศึกษา ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช (งบวิจัยสนับสนุนโดย กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม) ธันวาคม 2556 (ผู้ร่วมวิจัย)

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย) นายมูบดี อุเด็น (ผู้ร่วมวิจัย)

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Mubdee Uden

ตำแหน่ง อาจารย์

หน่วยงานที่สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ที่อยู่ 78/1 ม.6 ต.ท่าศาลา อ.ท่าศาลา จ.นครศรีธรรมราช 80160

โทรศัพท์ 0987056823

อีเมล Mubdee.ude@gmail.com

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์ : บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปริญญาโท Master of Arts (Public Administration) Aligarh Muslim University

ปริญญาเอก -

ความเชี่ยวชาญ

บริหารรัฐกิจ

ผลงานวิจัย/ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวชุมชน OTOP นวัตวิถี : กรณีศึกษาตำบลหน้าถ้ำ อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา (ผู้ร่วมวิจัย)